

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon števil. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392.

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocencova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri pošti. Ček. zavodi: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za tuzemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica števil. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Iskanje krivde in krivcev v Franciji

Francoski tedniki, ki so bolj kakor večina dnevnih listov predstavljali posamezne ideologije in struje javnega mnenja, so delno prenehali izhajati, delno pa so občutno skrtčili obseg. Nekateri izmed izhajajočih sedaj zopet prihajajo k nam in nam omogočajo vsaj nekoliko vpogleda v zamotani položaj, ki je nastopil v Franciji po njenem vojaškem zlomu. Čeprav cenzura očitno omejuje vse temperamentnejše izraze osebnega ali skupinskega mnenja, je vendar iz teh tednikov videti, da so začeli Francozi na veliko obračunavati med seboj. Spor o tem, kdo je zakrivil poraz Francije, se razširja tudi na čisto kulturna in duhovna področja. Ljudje se vprašujejo, ali je bilo prav, da so prihajala do besede ta in ona stališča; dalje, ali je bil njihov dosednji način življenja pravilen ali ne itd. Narod kot celota doživlja to, kar doživlja posameznik po veliki nesreči: splošno izpraševanje vesti, kes in obljube pred samim seboj, da bo v bodoče drugače.

V velikem pariškem literarnem tedniku »Candida« je izšel prejšnji teden članek Pierra Gaxotta »A mort Diafoirus«, ki je že sam močno značilen za sedanje razpoloženost znatnega dela francoske javnosti. Kdo je Diafoirus? Je to oseba iz Molièrov komedije »Namišljeni bolnik«, tisti, ki o njem pripoveduje njegov oče, da ni nikdar imel nič kaj žive domišljije in ne tistega duhovnega ognja, ki ga opazi pri nekaterih... Ko je bil majhen, ni bil nikdar ne razposajen in ne bister. Ta počasno misleči deček pa je naposled le napravil kariero in zavzel svoj položaj. A še vedno je ostal stari Thomas Diafoirus, ki se trmasto drži svojega mnenja in noče ne razumeti ne poslušati pameti in izkušenj.

Tak Thomas Diafoirus, meni Pierre Gaxotte, je tip tistega Francoza, ki je vladal Franciji zadnjih štirideset let. »Ogromna zabitost, podedovana rutina, prazna in zgolj formalna doktrina, neomahljiva samozadostnost in nerodna pohlevnost, ošabna in divja trma v slabem, globoka neinteligentnost, pedantna negibnost, ki se je zadovoljevala s samim sprejemanjem in predajanjem formul, neplodna domišljija, smešna boječnost pred resničnim, to je tvorilo našo oficijelno doktrino in zaradi tega umiramo,« piše francoski publicist.

Vsekakor pretirani očitki, ki so vrh tega zelo cenen, prav kakor udarci po mrtvem levu. Ni pa mogoče zanikati, da ne bi imeli v sebi zrna resnice, vendar ne samo v francoskih razmerah. Thomas Diafoirus je tip, ki je odločeval marsikje v Evropi. Francoski duh, ki je po tradiciji kritičen in ki ga je sedanja usoda domovine močno razgibala, prehaja skozi ironiziranje samega sebe k novim spoznanjem.

»Pred dvema ali tremi stoletji, pravi Pierre Gaxotte, so bili Francozi zelo živahni, razgibani, radovedni, dojemljivi za vse, kar je kje novega; begali so od mode do mode in se naslajali iz premenljivosti. Bili so potratni, drzni, pustolovski, vedno pripravljeni napasti in tvegati. Skratka, zapeljiv narod, ki ni mogel dolgo vzdržati na enem mestu. Preskočimo dve sto let. Kaj so napravili iz tega naroda, ki je bil poln mladosti, živahnosti, smelosti in neprevidezosti? Starčka, penzionista, rentierja.«

Pisec karakterizira v nadaljnjem značaj povprečnega francoskega človeka, ki mu je bil ideal »majhna, mirna službica, kjer napreduješ po službeni dobi, ali pa majhna hišica v predmestju, posestvice, pokojnina, same majhne zahteve, majhni gospodarji, ki delajo majhne dobičke, sama majhna čustva, majhne mržnje in majhni greh. Ko je človek s takimi življenjskim idealom opravil svoje izpite, mu je pridobljeno znanje zadoščalo za vse življenje. Čital je malo in nič takega, kar bi moglo napadati ideje, ki si jih je pridobil. Tudi komunist je postal samo zato, ker so komunisti pomeščali svoj program in govorili kakor Gambetta. Človek z dvajsetimi leti je že računal, koliko pokojnine bo imel, vedel je, kdaj pojde v pokoj, s koliko denarja bo razpolagal in kje se bo dal pokopati. V razgovorih se je zanimal samo za kuhinjo, za politiko in za ženske. Imel je kajpak samo enega otroka, ker ima čut za mero, ki je čisto francoska vrлина; kot hudomušen človek je prikrival fisku svoje prejemke in kot daljnovidnej je skril nekaj zlata na vrtu. Kdaj pa kdaj so mu pravili, da se zunaj vse izpreminja: disciplina ideje, režimi, način življenja. On se ni izpreminjal. Stal je kakor kol, kakor mejnik. Nekega dne se mu je zrušila streha nad glavo, pa še ni razumel vzrokov svoje nesreče.«

V tem smislu nadaljuje sotrudnik »Candida« kritiko francoskega karakterja, ki da je izgubil nekdanjo živahnost, podjetnost, iznajdljivost. V sedanjem položaju, pod tujo invazijo, se Francozi le počasi dramijo in premišljajo o svoji usodi. »Tej preizkušnji smo se postavili nasproti s sklerotičnim po-

Razmeroma miren dan v Londonu

Včeraj so le posamična nemška letala prodrla nad angleško prestolnico, sicer pa je bila njihova akcija omejena na angleške obalne pokrajine

London, 13. sept. j. (LEF) Po šesti noči nemške letalske ofenzive na London, ki je bila v primeri s prejšnjimi sorazmerno majhna, ker so se nemška letala omejevala bolj na izvidniško delovanje, se je danes zjutraj zbudil London v še precej mirno jutro. Nebo so prepregli nizki oblaki. Mesto, ki ima že itak precej »frontno obeležje«, je bilo videti danes še bolj vojaško kakor običajno. Prebivalstvo, ki je zaradi prometnih ovir včasih prisiljeno po cele ure pešati po ulicah, si je sedaj poleg običajnih plinskih mask obesilo čez ramena še jeklene vojaške čelade in se oskrbelo z nepremočljivimi »trenčkoti«, ki so postali že tako pogosti, da je videti prebivalstvo kakor uniformirano.

Po prvem jutranjem alarmu, ki je bil dan baš tedaj, ko je odhajalo delavstvo na delo, je bil ob 9.45 dan že drugi letalski alarm. Tramvaji in avtobusi so nadaljevali vožnje, toda, ko je pričelo grmeti protiletalsko topništvo in se je začelo brnenje nemških letal, ki so se zaradi oblakov spuščala dokaj nizko, se je večina prebivalstva umaknila v podzemeljsko železnico, kjer so bile kmalu vse postaje prenatrpane z ljudmi.

Nemška letala, ki so se pojavila le posamično, so vrgla na neko londonsko četrt večje število zažigalnih bomb, ki so večinoma padle na cestni tlak in niso napravile večje škode. Kmalu zatem je bilo slišati značilno žvižganje tulečih bomb, ki jim je sledila vrsta eksplozij. Zažigalne bombe in tudi eksplozivne bombe so bile vržene tudi še v nekaterih drugih lon-

donskih okrajih; tako je 5 bomb zadelo spet buckinghamsko palačo. Kralj in kraljica sta bila tisti čas v svojih prostorih, vendar se jima ni ničesar pripetilo. Drugi letalski alarm je bil končan malo pred poldne, tako, da je delavstvo in uradništvo lahko odšlo na kosilo, ki pa tudi ni povsod poteklo nemoteno. Zakaj ob 12.57 minut je bil dan že tretji letalski alarm, ki je ljudi ponovno pregnal v zaklonišča.

London, 13. sept. s. (Reuter) Med prvimi napadom so nemška letala bombardirala južnozapadno londonsko predmestje. Pri tem je protiletalsko topništvo eno izmed letal sestrelilo. Dva nemška letala sta se rešila s padali.

Enako, kakor pri prvem napadu, ni bilo tudi pri drugem zaradi nizkih oblakov opaziti nemških letal. Slišati je bilo samo brnenje motorjev v zraku in od časa do časa streljanje protiletalskega topništva. Kmalu po začetku alarma je v Cityju eksplodirala velika eksplozivna bomba, prav tako je bilo vrženih več zažigalnih bomb. Nadaljnje eksplozije so sledile tudi pozneje med alarmom, zopet predvsem v Cityju. Letala sama so se samo od časa do časa pokazala izza nizkih oblakov. Sicer se je napad raztezal preko mnogo večje površine Londona, nego ob prejšnjih prilikah. Računajo pa, da je v napadu sodelovalo skupno samo 15 do 20 nemških letal. Večina vrženih bomb je bila zažigalnega tipa. Ena izmed eksplozivnih bomb je padla pred velik hotel v središču mesta, druga pa v neki park.

proti Angliji ni na mestu nikakršno usmiljenje. Kadar se bo angleškemu prebivalstvu zdelo dovolj, bo še zmerom lahko izobesilo bele zastave v znak kapitulacije.

Izpolnitev protiletalske obrambe

London, 13. septembra s. Reuterjev dopisnik doznava, da proučujejo sedaj letalski strokovnjaki možnost, da bi se način nočne protiletalske obrambe, ki se je v zadnjih dveh nočeh v Londonu tako dobro obnesel, še izpolnil s tem, da bi bilo doseženo sodelovanje med protiletalskim topništvom in nočnimi lovskimi letali. V merodajnih krogih mislijo, da bi bil problem nočne obrambe pred letalskimi napadi rešen, če uspe najti možnost za tako kombinacijo.

Nov tip angleške zažigalne bombe

London, 13. septembra j. Londonski radio javlja: Vojaški korespondent agencije United Press, ki je imel danes priliko pre-

iskati nove angleške zažigalne bombe, je izjavil, da gre za popolnoma nov tip zažigalne bombe, ki je lažja od modela angleške vojne mornarice in gori dalje časa. Bomba je bila konstruirana v glavnem za uničevanje nemških tovornjakov na orožje in municijo, ki so bile zgrajene na skritih mestih v gozdovih. Nova bomba je samo eno izmed novih vrst orožja, ki ga je angleško letalstvo pripravilo za ojačanje svojih akcij proti Nemčiji. Čim bolj bodo noči postale daljše, tem bolj bo naraščala aktivnost britanskega letalstva.

Prvi napad na Ulster

Belfast, 13. septembra s. (Reuter). Poldne je bilo objavljeno uradno poročilo, da je danes dopoldne neko nemško letalo izvedlo prvi napad na Ulster. Najprej je napadlo ladje v bližini obale, toda brez uspeha. Nato je isto letalo vrglo več zažigalnih bomb na neko mesto ob severni obali. Izbruhnili je nekaj požarov. Povzročena škoda je majhna, človeških žrtev ni bilo.

Podvigi angleških letal

Z bombami so bila obsuta množična nemška železniška križišča, bencinska skladišča, ladje in doki

London, 13. sept. AA. (Reuter) Letalsko ministrstvo sporoča, da so angleška letala bombardirala včeraj štiri ure sovražne luke, luške naprave in ladjedelnice v Hamburgu. Prva angleška letala so prispela na cilj nekaj po 8. zvečer ter začela takoj napadati. Kmalu so prispela tudi ostala angleška letala. Ugotovljenih je bilo več neposrednih zadetkov. Opaziti je bilo velike požare. Angleška letala so bombardirala tudi Bremen, kjer so istotako nastali veliki požari. Letala, ki so letela nato proti Berlinu, so opazila iz daljave požare na Helgolandu ter na Borkumu.

London, 13. sept. s. (Reuter) Letalsko ministrstvo javlja v svojem nocošnjem komuniketu o napadih angleških letal na Nemčijo v pretekli noči naslednje:

Letala bombnega poveljstva so napadla bencinska skladišča, ladje in doki v Emdenu. Prav tako so bili napadeni doki v Vilshingenu. Povzročeni so bili veliki požari in več eksplozij.

Druga letala se napadla ponoči železniška križišča v Osnabrücku, Hammu, Schwerte, Ehlramu in Bruslju.

Prav tako je bilo napadenih več nemških vojaških letališč in oporišč hidroplavov v Nordernayu.

Vsa letala so se vrnila s teh poletov.

Eno nemško letalo je zadelo danes v žico balonske zapore in je bilo uničeno.

Letala obalne poveljstva so včeraj pri Le Havru z uspehom napadla po eno sovražno bencinsko ladjo in preskrbovalno ladjo.

London, 13. sept. s. (Reuter.) Uradno pojasnilo k nocošnjemu komuniketu letalskega ministrstva pravi, da so preteklo noč angleška letala napadla predvsem ena železniška križišča in tovarne kolodvorov, ki so posebne strateške važnosti za primer poskusa nemške invazije Anglije. Skozi ta križišča morajo v vsakem primeru iti vsi nemški vojski in blagovni transporti.

Poleg že omenjenih točk so bili napadeni tudi tovarni kolodvorji v Essenu in Emmerichu ob holandski meji. Posebno veliki požari so bili povzročeni na tovarnem kolodvoru v Bruslju, ki se ga zadnje čase Nemci stalno poslužujejo za vojaške transporte.

London, 13. sept. o. Letalsko ministrstvo je danes objavilo pregled dosedanjih angleških bombnih napadov na industrijske in vojaške objekte v Nemčiji ter v krajih, ki so sedaj pod nemško oblastjo. Od pričetka vojne je bilo takih napadov že okrog 1500. Napadenih je bilo okrog 200 krajev. Nad 700 bombnih napadov od-

pade na industrijske in druge objekte v Nemčiji. V glavnem so bila bombardirana skladišča olja in bencina, rafinerije, tovarne orožja, streliva in letal, doki in druge pristaniške naprave, mornariška oporišča, velika skladišča hrane, glavne železniške proge v lukah ob Kanalu, zbirajoče se ladje itd.

Posebno velikega pomena so bili napadi na tovarne sintetičnega bencina. Nemčija pridobiva letno nad 6 milijonov ton umetnega bencina, a 40% od te količine v tovarnah, ki so razmeščene po zapadni Nemčiji. V zadnjih dveh mesecih so bile te tovarne močno bombardirane. 1.300.000 ton sintetičnega bencina proizvajajo v tovarnah v srednji Nemčiji, ki so jih angleška letala pričela bombardirati prav v zadnjem času. Med največje tovarne sintetičnega bencina spada tovarna v Leuni, kjer proizvajajo letno po 400.000 ton pogonskih sredstev. Ta tovarna je bila ponovno hudo bombardirana.

Druga važna vrsta napadenih objektov so rafinerije olja in bencina. Skupna kapaciteta vseh nemških rafinerij znaša po 3 milijone ton na leto. Pretežni del s kapaciteto 2,5 milijona ton je v Hamburgu, Bremenu in še nekaterih drugih krajih v zapadni Nemčiji. Važne so tudi rafinerije olja v Hannoveru. Vse te tovarne so bile ponovno hudo bombardirane. Kakor vse kaže, je bila zaradi teh napadov njihova produkcija znatno zmanjšana, čeprav že vse leto, odkar se je vojna pričela, niso bile stoodstotno izrabljene, ker je bila Nemčija navezana le na uvoz iz Rusije in Rumunije.

Denar, denar, denar...

London, 13. sept. s. (Reuter). V nekem govoru v Londonu je naslovil danes finančni minister Wood na prebivalstvo apel, da naj posodi še več denarja državi, sicer bi ugetnili nastopiti nevarnost inflacije. Inflacija bi pomenila sicer za nekaj časa usodno življenje, toda ne za dolgo, ker bi bilo potem le treba odložene račune plačati. Namesto inflacije so potrebni Angliji sigurni in varni finančni ukrepi, to pa se pravi, da mora vsakdo omejiti svoje potrebe in da bodo potrebni večji in težji davki ter stalna štednja. Samo šele na začetku velike in življenjsko važne borbe. Morda se je položaj obrnil nam v prid, toda še mnogo bo treba pretrpeti in mnogo izdržati, preden bo Anglija zmaga.

Nemška poročila

Izvidniško-napadalne operacije nemškega letalstva nad britanskim otočjem in Londonom

Berlin, 13. sept. j. (DNB) Težki nizki oblaki, ki že od minule noči leže nad Londonom, niso mogli preprečiti nemškimi letalcem, da ne bi tudi v minuli noči nadaljevali svojih poletov nad Anglijo. Akcije nemških letal v noči na petek so imele značaj mešanih izvidniško-napadalnih operacij, ki se se v glavnem koncentrirale na letališča in industrijske naprave v jugovzhodni Angliji, ter na pomeje londonskega mesta. Oborožena izvidniška letala so prodrla nad London, kjer so polkusa la dognati učinek bombnih napadov v prejšnjih nočeh. Po izjavah letalskih opazovalcev divjajo še zmerom veliki požari v londonski četrti dokov, dalje v plinarah, ter v raznih industrijskih napravah. S pogorišči, ki so bila že v prejšnjih nočeh bombardirana, se še zmerom dvigajo oblaki črnega dima in sem pa tja tudi še plameni. Nekateri vojaško važne točke so nemška letala ponovno napadla. Razen na okolico so vrgla večje število bomb tudi na druge mestne četrti, kjer so vojaško važni objekti. Opaziti je bilo mogoče več požarov.

Berlin, 13. sept. br. (DNB) Vrhovno poveljstvo nemške vojske je davi objavilo naslednje službeno vojno poročilo:

»Brez usmiljenja«

Milan, 13. septembra. j. (Stefani). Pod naslovom »Brez usmiljenja« objavlja Popolo d'Italia članek, v katerem pravi med drugim:

Nobenega pravega razmerja ni med dolgo vrsto nočnih provokacij, ki si jih je dovolilo angleško letalstvo proti Berlinu ter med strašnim odgovorom, ki ga je nanje dala Nemčija z bombardiranjem Londona. Pri tem je prišla do izraza vsa kakovostna in številčna premoč nemškega letalstva nasproti angleškemu. Ako so angleška letala pod okriljem noči uspevala vreči nekaj bomb na nemško prestolnico ter napraviti z nji nekaj neznatne škode, ni s tem dan nikakršen razlog, zakaj naj bi imelo nemško letalstvo usmiljenje z Londonom, ki sedaj moleduje po vsem svetu. Anglija ni samo hotela vojno, marveč jo je hotela tudi v takšni obliki, v kakršni jo je sedaj zadela. Vse svet ve, da Anglija kadar joče, joče samo zaradi tega, ker se ji ni posrečilo druge spraviti v jok. In zaradi tega

5 bomb na kraljevo palačo

Kralj in kraljica sta ostala nepoškodovana, pač pa so bili ranjeni 3 dvorski nameščenci

London, 13. sept. s. (Reuter.) O bombardiranju Buckinghamške palače poročajo naslednje podrobnosti:

Posamično dvomotorno nemško letalo se je nenadoma spustilo iz oblakov nad palačo, ter je z ustavljenimi motorji priletelo prav nizko nad zgradbo. Nato je vrglo hitro zaporedoma pet bomb, zopet poglaval motorje in izginilo v oblakih. Dve izmed bomb sta zadeli notranjost palače, tretja zasebno kapelo kraljeve dvojice v južnem krilu palače, dve bombi pa sta padli na trg pred palačo med spomenikom kraljice Viktorije in glavnimi vrati. Ena izmed bomb, ki so zadela palačo, je poškodovala vodovodno napeljavo in so veliki curki vode brizgali v zrak. Na cesti so bombe povzročile manjši požar, ki pa so ga vojak v bližini hitro pogasil.

Kralj in kraljica, ki sta bila med napadom v palači, nista bila ranjena, pač pa so bili ranjeni trije člani dvorskega osebja, ki so bili v bližini kapele, ko je eksplodirala bomba. Vsi trije so lažje ranjeni.

London, 13. septembra s. (Reuter). Takoj po napadu na Buckinghamsko palačo sta kralj in kraljica posetila poškodovano kapelo, nato pa sta se točno po načrtu odpeljala na obisk v okraje Londona, ki so bili poškodovani pri nedavnih letalskih napadih.

Kraljev odgovor na čestitke k rešitvi

London, 13. sept. s. (Reuter). Vojni kabinet je poslal kralju in kraljici takoj priskrbe čestitke k srečni rešitvi pri današnjem letalskem napadu. Kralj je odgovoril z zahvalno brzojavko, v kateri pravi, da je sedaj tudi sam izkusil ono, kar že mnogi drugi Angleži in da ga bo to samo utrdilo v njegovi odločnosti.

Diplomatski zbor se želi izseliti iz Londona

Zeneva, 13. septembra. AA. (DNB). V diplomatskih krogih v Londonu potrjujejo glasove, da bosta kralj in diplomatski zbor zapustila prestolnico še ta teden in se preselila baje v Glasgow, češ da morejo nemški bombniki prodreti do njega le z veliko težavo. Diplomati, akreditirani v Londonu, so predlagali, to preko starostne diplomatskega zbora že v ponedeljek popoldne po drugem bombardiranju. Toda britanska vlada je izjavila, da bi odhod diplomatskega zbora ustvaril neugoden vtis med Londončani. Po bombardiranju v torek in sredo je pa, kakor vse kaže, britanska vlada izprevidela, da drugače ne pojde, in izjavila, da je pripravljena ustvariti novo rezidenco za poslanike v nekem drugem mestu. Govore, da britanska vojska ne more več biti porok varnosti diplomat-

ličnim telesom,« sklepa Gaxotte, »z raztrgano upravo, z uspavanimi možgani. Morali bi imeti hkrati dovolj porokščine in iznajdljivosti, družbene strjenosti in čuta za novo... Ludvik XIV, ki ni bil pretirano skromen, je nekoč dejal, da se velike stvari delajo prav pogosto z majhnimi, vendar pod pogojem, da so le-te nove in uspešne.«

Dosedanja Francija po Gaxottovem mnenju tega ni razumela. V ostrom vetru sedanjih dogodkov se čisti francoska duša. Narod, ki ima mnogo samo-kritike, ni izgubljen in morda je treba v kritiki pretiravati, da se laže najde pravilnejša pot. Sedanji obračuni v Franciji stoje v tem znamenju.

Po napadu na Hamburg

Hiša, ki jo je zadela angleška bomba

Protiletalska obramba

pri nočnih napadih je še vedno problematična

Švicarski list »Gazette de Lausanne« objavila strokovno razpravo o delovanju protiletalske obrambe in piše:

Nevtralnost ozemlja je bila v zadnjem času ponovno prekršena. Angleška letalska krdela, ki so bila namenjena na bombardiranje objektov v Južni Nemčiji in v Padski nižini, so ponovno preletela švicarsko ozemlje. Nastaja vprašanje, zakaj švicarski letalci že zaradi švicarske nevtralnosti niso branili švicarskega neba, da bi preprečili nočne polete.

Na to vprašanje treba odgovoriti, da je obramba neba ponoči zelo težavna ter onemogoča celo medsebojnim neprijateljem obvladovanje nočnega neba. Nemška in italijanska vojska se na vse načine trudita, da bi ustavili in sestrili angleška letala. Prav tako vsak dan lahko čitamo, da so nemški, angleški in italijanski avijoni leteli na stotine kilometrov globoko v sovražno ozemlje. Redko pa se sliši, da so lovski letala pregnala bombnike in jih uničila.

Izkustvo pravi, da je intervencija lovskih letal ponoči skoro vedno brezuspešna. Kjer pa uspeva, je omejena na določena

ozemlja, zlasti v posebno izpostavljenih pasovih mest ter industrijskih središč. Pa tudi, kjer je takšna obramba v akciji, je uspeh minimalen. Še podnevi, pri jasnem nebu, je težko izslediti in sestrili letalo, ki se kreva z veliko hitrostjo in visokimi. Ponoči je to še mnogo težje. Niti če je obveščevalna služba vzorno organizirana ter lovce usmerja s pomočjo brezžične telefonije, ni mogoče doseči velikega uspeha.

Edini pripomoček, ki pomaga k uspehu, so topi protiletalske obrambe, ki v zvezi z žarometi lahko obstreljujejo sovražna letala. Toda ponoči se čisto tudi tukaj pojavijo velike ovire. Kadar letijo letala v veliki višini, je preciznost zadetkov zelo zmanjšana. Moderna letalska vojna torej nudi še kopico neznank, o katerih si vnaprej ne moremo biti vedno na jasnem. Prav to pa je tudi eden izmed vzrokov, da so vse napovedi v tem pogledu nesigurne in konci nepreračunljivi.

Če bo treba, pojdejo v Kanado

Namreč člani angleške kraljeve rodbine

Nemški listi si dajejo poročati preko Stockholma, da bo angleška kraljeva družina zapustila Anglijo in matično prestolnico London ter se preselila v Kanado, ki je po vsem videzu že izbrana za drugi sedež britanskega imperija.

Večji del članov kraljeve družine je izven Londona in se nahaja trenutno na škotskem. Angleška admiraliteta ima ba je podrobno izdelan načrt za prevoz kraljeve družine v Ameriko. V neimenovanih pristaniščih Anglije sta stalno pod paro dve veliki križarki in več rušilcev. Kadar bo nevarnost dosegla vrh, se bo najprej odpeljala kraljica-mati Mary s princesama Elizabeto in Margaretto-Rosé. Šele njima bodo sledili ostali člani kraljeve rodbine.

Kralj Jurij VI. in kraljica Elizabeta bosta ostala v Angliji tako dolgo, dokler bo mogoče kljubovati napadom sovražne oborožene sile. In tudi kadar bosta odpoto-

Doyen bo nadomestil Huntzingerja

»Petit Parisien« poroča iz Clermont-Ferranda da bo general Doyen nadomestil generala Huntzingerja, ki se nahaja v odboru za izvrševanje odredb premirja med Nemčijo in Francijo. General Doyen je bil rojen l. 1881. ter je alpinistični častnik. Šele pred letom dni je bil imenovan za divizijskega generala.

Mešana hrana je najprimernejša

Zanimivi poskusi z vitaminom A

Že od jeseni 1938. dela raziskovalec K. H. Wagner poskuse z vitaminom A. Deset pacientov mu je bilo v to svrhu na razpolago in zdaj je učenjak svoje eksperimente začel zaključiti.

Do nedavno so delali poskuse s tem vitaminom samo pri živalih, Wagner pa se je odločil za eksperimente na ljudeh. Namesto vitamina A jim je dajal večje količine vitaminov B in C.

Rezultati, ki jih je dosegel s svojimi poskusi, so zelo zanimivi. Vsi bolniki so pridobili na teži. To pa je trajalo samo 188 dni. Po tem času je začela teža pacientov naglo padati. Poskuse je Wagner zaključil po 293 dneh, ko je začel bolnike pitati z umetnim vitaminom A.

Bolezen, do katere je prišlo zaradi pomanjkanja vitamina A, ni imela za posledico samo fizično oslabeleost, marveč tudi prilagoditev očesa na temo. Wagnerjevi bolniki so bili 28 krat manj občutljivi za temo kakor normalni ljudje. Tudi pretakanje krvi po žilah se je polenilo in število belih krvnih teles je močno padlo.

Profesor Wagner prihaja zdaj do naslednjih zaključkov:

Pomanjkanje vitamina A povzroča obojenost zaradi slabokrvnosti. Vitamin A se nahaja v maslu, jetrih in sveži povrtnini. Pri mešani hrani ga človek dobi dovolj, zato je ta način prehrane najprimernejši za sodobno človeštvo.

Kakšno starost ućakajo drevesa

Jelke in smreke 300 do 400 let, bukve do 900, hrast pa do 1500 let

Najnovejša raziskovanja o tem, kakšno starost ućakajo drevesa, so pokazala prav zanimive ugotovitve. Nekatero grmičje, n. pr. magnolije, mirte in nekatere vrste palm dosežejo 100, 120, celo nad 150 let. Bršljan v Gignacu pri Montpellieru je dokazano star 440 let, »tisocletni« grm v Hildesheimu pa poganja že 400 let.

Jelke, smreke in ciprese ućakajo 300 do 400 let. Rekordno starost pa dosežejo častni listovci. Bukve in lipe so večkrat do 900 let stare, hrasti pa še več, namreč 1000 do 1500 let. Kostanji ućakajo lahko 2000, ciprese celo 3000 let.

Izven naših ozemelj rasejo drevesa, ki ućakajo še večjo starost. Med njimi je predvsem mamutovec, ki rase v Kaliforni-

ji. To drevo je časih staro do 4000 let. Avstralski evkaliptus, ki doseže višino 150 metrov, pa rase lahko 6 tisoč let. Tudi neke vrste ciprese, ki rase v Mehiki, je toliko stara. Njen obseg znaša zdaj 33 metrov.

Desetletnica smrti Ilje Rjepina

Kakor poroča sovjetska agencija Tass, bo deseta obletnica smrti velikega ruskega slikarja Ilje Rjepina v Leningradu nadvse svečano praznovana. Glavna komemoracija bo dne 29. septembra v prostorih Leningrajske filharmonije. Na hiši, kjer je Rjepin bival, bodo vzdali spominsko ploščo. Mestna občinska uprava v Leningradu bo imenovala z Rjepinovim imenom eno svojih najlepših ulic. V tvornicah, društvih in muzejih bodo priredili Rjepinov teden, ki bo trajal od 20. do 29. septembra, založba »Izdatstvo« pa bo izdala primerno monografijo.

Preuranjene novice

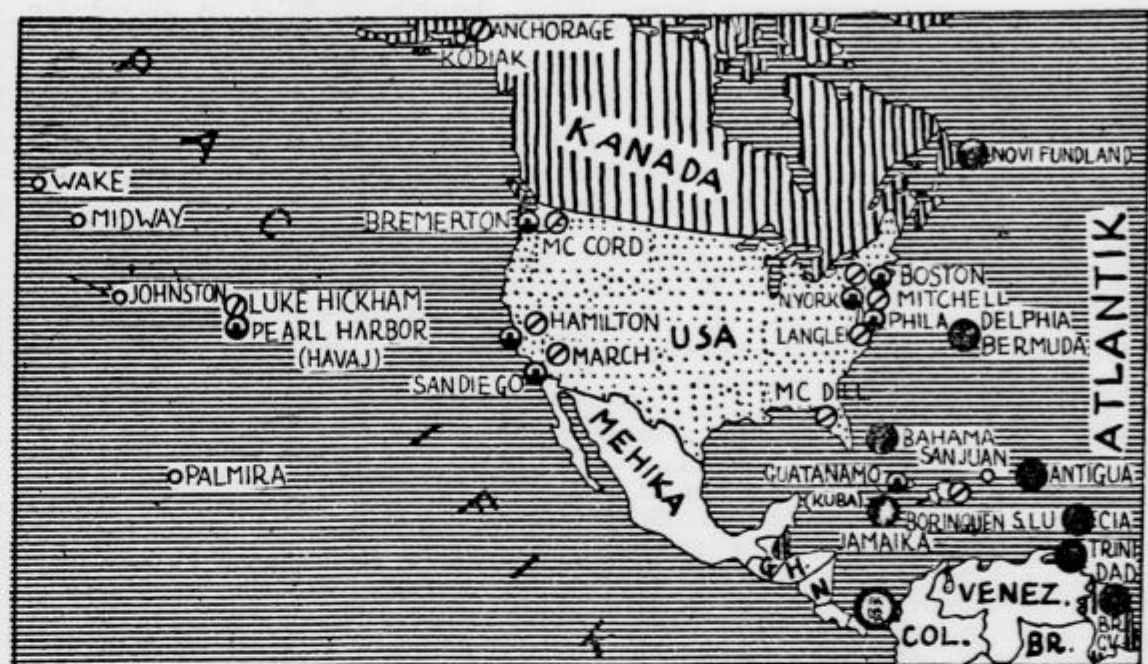
V Budimpešti in Sofiji so se v sredo zjutraj raznesle vesti, da je nemška vojska vdrla na Anglesko in da se je izkrcala na Irskem. Poročali so tudi, da se nahaja nemško vojaško poveljstvo na angleškem ozemlju v Ulstru. Radovedne množice so začele oblegati uredništva listov in so čakale novih vesti ter so bile zelo razočarane, ko so jim sporočili, da so vesti o invaziji preuranjene.

Da se zmanjša učinek bombe

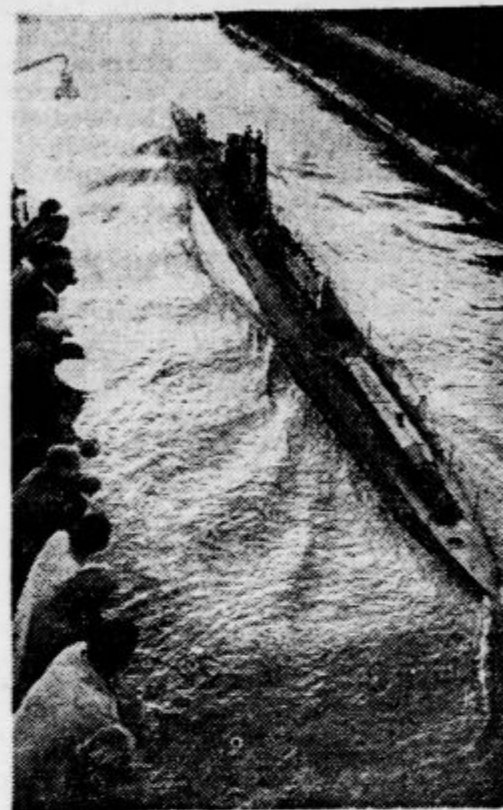
Vsaka bomba, ki jo vržejo iz letala, ne eksplodira takoj. V Nemčiji se poslužujejo za omiljenje učinkov pri razpoku velikih bal sena in slame

Ameriški obrambni sistem po zaključku najemniške pogodbe z Veliko Britanijo

- USA patrolne postaje
- Obstojeća USA letalska oporišća
- Obstojeća USA mornariška oporišća
- Od Anglije najeta oporišća

Podmornica zapuščena pristanišču

Odhodu nemških podmornic prisostvuje le malo ljudi, večinoma svojcev posadke, ki se podaja na negotovo pot

Zdravniki na znamkah

Prvi dve takšni znamki so natisnili v Ameriki

Čemu bi na znamkah gledali vedno le politike in državnike? Treba je izkazati hvalačnost tudi drugim dobrotnikom človeštva — zakaj bi ne upodobili na znamkah zaslužnih prijateljev zdravniške vede? Tako so uganili Američani in so imeli prav. Najnovejše ameriške znamke kažejo dva zdravnika. Na eni vidimo majorja

Walterja Reeda, na drugi dr. Crawforda W. Longa. Oba sta zaslužna za ljudsko zdravje.

Dr. Reed je dal pobudo za odstranitev hude nadloge. Od pamtveka je razsajala ob obalah Severne Amerike imena mrzlica, ki je zahtevala na tisoče človeških življenj. Še danes povzroča obolenja te vrste zdravnikom hude preglavice. Vendar so se danes razmere že znatno izboljšale. Svojtčas so se morali ljudje umikati tej bolezni ter se seliti daleč od nabežij.

Dolgo niso mogli spoznati, kako nastaja ta bolezen, dokler ni dr. Reed odkril, da jo širi neke vrste komar, ki pika ljudi. Začeli so izsuševati močvirja, v katerih so se redili komarji, in uspeh je bil tu. Odkritje dr. Reeda pa je tudi drugim državam v civilizaciji pokazalo pot, kako se da odstraniti malarijo. Tako je postal Reed do brotnik vesoljnega človeštva.

Dr. Crawford Long pa je iznašel nekaj, kar je preizkusil morda že marsikdo med nami: narkozo z etrom. Dne 30. marca 1842 so izvršili prvo operacijo po tem postopku. Prvič so bolnika omamili z narkozo. Prej so v ta namen uporabljali klor in bolnike so morali kloroformirati, kar pa je ostavljalo pri mnogih hudih sledov. Eter se oddaleč ni tako nevaren kakor kloroform in maska z etrom ni v primeri s kloroformom prav nič odvratna. Če se pomisli, koliko bolečin je bilo prihranjeno ljudem z narkozo, je treba priznati, da je tudi dr. Crawford Long zaslužil spomenik, ki ga je zdaj dobil v izdanih ameriške poštne zveze.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da je irska vlada začela klicati vojne obveznike pod orožje; da je angleška mornarica v Sredozemlju dobila nalog, naj blokira Francosko Somalijo; da je Mehika uvedla splošno vojaško dolžnost; da se zdravstveno stanje državnega predsednika Finske, Kallia, popravlja; da se rumunski princ Nikolaj zaenkrat ne namerava vrniti v domovino; da je general Antonescu odredil revizijo petrolejskih koncesij, ki so bile podeljene v Rumuniji v zadnjih dvajsetih letih; da je turška vlada za teden dni preprečila izhajanje štirih velikim listom; da so bili bolgarski nogometaši v Moskvi prisilno sprejeti; da je večje odposlanstvo španske vlade na poti v Nemčijo.

150 tisoč gasilcev na delu

Ob sedanjih nemških letalskih napadih na London imajo posebno težko delo poklicni in pomožni gasilci. V eni prošli noči, ko je bil nemški napad na angleško prestolnico posebno močan, je bilo v akciji 150.000 gasilcev in osebja za zaščito pred letalskimi napadi.

Zveza slovaških novinarjev

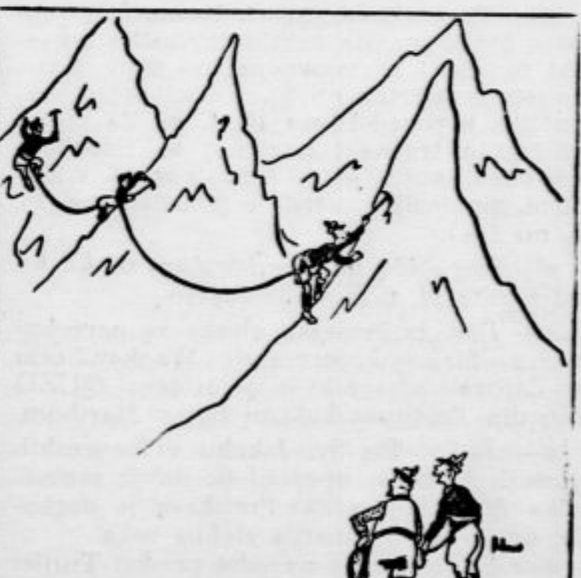
V Bratislavi je bila prošle dni osnovana zveza slovaških novinarjev. Predsednik zveze, ki ima tudi sekcijo za nemške in madžarske novinarje, je glavni urednik »Slovak« dr. Kočiš.

A NEKDOTA

Neki list, pri katerem je sodeloval pisatelj Hermann Löns, je nekoč razpisal anketo. Vprašanje se je glasilo: »Kaj bi storili, če bi zadeli glavni dobitnik v državni loteriji?«

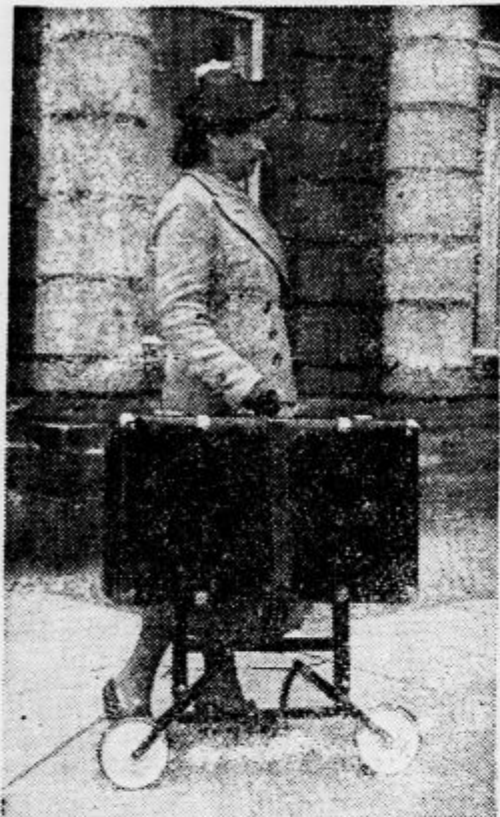
Löns je poslal jednat odgovor: »Potem ne bi več sodeloval pri vašem listu...«

VSAK DAN ENA

»Sodim, da so to nekakšni začetniki...« (Brennessele).

Kovček na kolesih

Ena izmed privlačnosti zadnjega velesojna v Lipskem je bil »kovček na kolesih«. Ta naprava omogoča prevoz po tlaku in je zelo praktična

Berta Kryncejova:

Darilce

Milka je presenečeno pogledala, ko je odprla mali etui in zagledala v njem tisti lepi pretan, ki ji je zmerom tako ugaal in je po njem tako hrepenela. In zdaj je njen, in Peter ji ga je dal! Nikoli ni pomislila, da bi bilo to mogoče. »Kako je srčkan in kako me ima radi!« je nežno zaspepetala in njeni prsti so pobožali prstan. Kako je bila vesela, ko se je približala ura odhoda. Brž se je oblekla in skoraj prva odhitela iz pisarne.

Naglo je nekaj pojedla v avtomatu, niti domov se ji ni hotelo. Po tistem si je pela po razsvetljenih ulicah z žarečimi izročaji in pestrnimi reklamami. Življenje se ji je zdelo tako krasno! Bahavo je nastavljala roko, s katere je snela rokavico, da bi sleherni videl njen prstan. Za hip se je ustavila pred izlozbo, kjer je še do nedavna žarel prstan, ki se je zdaj iskril na njenem prstu.

Nenadejano se ji je pojavil pred očmi listek s ceno, ki je bil priložen njenemu prstanu. Cutija je, kakor da se je z njo zavela cela ulica. »To ni mogoče, je prestrašeno zaspepetala.

Kakor črv ji je začelo glodati možgane — sumničenje. Cena prstana je bila previsoka za Petrove razmere. Bil je preveč drag, Peter ni imel take plače, da bi lahko dal takšno darila. Vse Petrovo vedenje se ji je zdelo zdaj čudno. Zakaj jo je zjutraj čakal pred hišo, preden je šla v

pisarno, ko tega sicer ni nikoli storil? Zakaj ji je stisnil etui v roko, preden se je naglo od nje poslovil, ne da bi ji bil povedal, zakaj ji to daje? In zakaj ji je dal tako drag prstan, ki je stal več, kakor znaša njegova plača?

Vztrepetala je od groze, ko je pomislila, da je Peter blagajnik v banki, kjer ima tako zapeljivo priljubljenost... Da je morda segel po tujem denarju samo zato, da bi njo razveselil, ker je vedel, kako ji ta prstan ugaja? To ni mogoče! Peter ni tak, pa vendar... ne more dvomiti, da njeno sumničenje ni pravilno.

»Peter... Peter tat!« je zahtela Z odporom je snela prstan in ga skrila na dno torbice. Ne more čakati, da se snide s Petrom. Takoj mora govoriti z njim. Morda dolgo bi ne mogla vzdržati. Mora ji pojasniti, kako je prišel do denarja, in če ga je vzel, ga mora takoj vrniti. Kakor mrzlica jo je streslo, ko je pomislila, da je Peter morda že aretiran.

Kako naj to prepreči? Naglo so se ji vrtile misli. Morda je doma, ji je spreletelo glavo. Morda se ni prepoznal, in če najde Petra, preden bodo zapirali trgovine, bo še lahko prstan vrnil in dal zjutraj denar tja, kjer ga je vzel, ne da bi kdo opazil. Hitro je skočila na tramvaj. Vede-la je kje Peter stanuje. Tekla je po stopnicah v četrto nadstropje in se ustavila vsa upehana na zadnji stopnici prav v

trenutku, ko so se nasproti odprla vrata in se je pojavila visoka postava njenega Petra.

»Milka!« je zaklical presenečen. »Kaj se je zgodilo?« je dodal, ko je videl njen blede obraz in preplašene oči.

»Moram s teboj govoriti, Peter.« Peter je nagrbancil čelo in jo vprašujoče gledal. »Dobro,« je rekel počasi. »Samo zaklenil bom in lahko takoj greva.«

Milka je stresla glavo tako, da ji je šop kodrov prilezel izpod klobočka. »Ne, Peter. Moram govoriti s teboj... takoj,« je kar planilo iz nje.

»Torej ne ostaja nič drugega, kakor da vstopiš v moje samsko stanovanje. Na stopnicah ne moreva govoriti... preveč pozornosti bi zbudila,« se je nasmehnil. Trudil se je, da bi govoril lahkonotno, dast je čutil, da se za Milkinim nepričakovanim prihodom nekaj skriva.

Milka se je zdelo, da so ji noge iz svinca, ko je stopela v sobo. Na pragu je za hip obstala, potem pa je vstopila in se sedla na sofo.

Peter je bil zares prestrašen, saj je videl, kako se Milka trese in kako ji drgetajo blede ustnice. »Povej mi, Milka, kaj se je zgodilo! Ali ni?« volna?«

»Peter... tisti prstan?« ga je skrbno pogledala.

»Kaj je s prstanom? Ti ne ugaja? Misliš sem, da ti je bil všeč, vsaj občudovala si ga, in zato...«

Milka je znova stresla z glavo. »Ne, Peter, to ni tisto... Ampak... vem, da ni-maš takšne plače in... Peter,« je govo-

nila pretrgano ter neprestano upirala oči vanj. Zdalci si je zakrila obraz in začela ubopno jokati. »Ah, moj Bog, to je tako grozno, Peter... ne, tega bi ne prenesla, da bi ti... oh, Peter... niti izreči tega ne morem. Prstan vrni in vrni vse... jaz... nočem nič... nič, hočem samo tebe čistega, poštenega... to bi me ubilo... ako bi bil ti... ako bi te zaprl...«

Peter jo je nekaj časa gledal ker je ni razumel, potem pa se mu je posvetilo in odleglo mu je.

Dvignil jo je k sebi. »Ti si mislila, da... ni mogel takoj dalje, ... da sem denar vzel, da bi ti lahko kupil prstan?«

Milka je pokimala in spet krčevito zahtela, stiskaje se k njemu. »Ne bodi hud, Peter... toda jaz...«

Peter jo je nežno pobožal. »Zdi se mi, da sem vse to narobe napravil in sem te prestrašil. Ubožica, torej ti si mislila, da sem kradel... Umolknil je, potem pa se glasno zasmeljal.

»Ne, Milka... Narobe! Zvišali so mi plačo in me hkrati imenovali za ravnatelja podružnice. In ta prstan...« se ji je veselo zasmeljal v začudene oči.

»... in ta prstan, Milka, naj bi bil zaročni prstan. Hotel sem ti drevi reči, da nama ni treba več čakati, da se lahko takoj vzameva. Dovolj bova imela za naju, pa tudi, kadar nas bo morda več.«

Milka ga je gledala s svojimi modrimi zasoženimi očmi, potem pa ga iskreno objela.

»Oh, Peter... moj ljubljani... pridni Peter!«

